

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
DIREKCIJA ZA EKONOMSKO PLANIRANJE**

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
САВЈЕТ МИНИСТАРА
ДИРЕКЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКО ПЛАНИРАЊЕ**

**BOSNIA AND HERZEGOVINA
COUNCIL OF MINISTERS
DIRECTORATE FOR ECONOMIC PLANNING**

**INFORMACIJA
o kretanju makroekonomskih pokazatelja
za januar/siječanj –mart/ožujak 2014. godine**

Sarajevo, maj/svibanj 2014. godine

Sadržaj:

Uvod.....	3
1. Realni sektor.....	4
1.1. <i>Industrijska proizvodnja</i>	4
1.2. <i>Tržište rada BiH</i>	4
2. Javne finansije.....	5
2.1. <i>Indirektni porezi u BiH</i>	5
2.2. <i>Prihodi od direktnih poreza i doprinosa u BiH</i>	6
3. Cijene, monetarni i finansijski sektor.....	7
3.1. <i>Cijene – Indeks potražakačkih cijena (CPI)</i>	7
3.2. <i>Monetarni agregati</i>	7
3.3. <i>Prosječna obvezna pričuva</i>	8
3.4. <i>Devizne pričuve Centralne banke BiH</i>	8
3.5. <i>Depoziti</i>	9
3.6. <i>Kredit</i>	9
3.7. <i>Berze</i>	10
4. Vanjski sektor.....	11
5. Strane direktne investicije.....	12

Uvod

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 79. sjednici održanoj 05.03.2009. godine razmotrilo i usvojilo Prijedlog mjera iz nadležnosti Vijeća ministara BiH za ublažavanje uticaja globalne ekonomske krize na privredu BiH. Direkcija za ekonomsko planiranje je zadužena da u vezi sa navedenim prati kretanje makroekonomskih pokazatelja i da izvještaj o kretanju mjesečno dostavlja Vijeću ministara.

Direkcija je zadužena da „Informaciju“ dostavlja mjesečno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u svrhu praćenja uticaja svjetske ekonomske krize na ekonomiju BiH.

„Informacija“ obuhvata kretanje glavnih makroekonomskih pokazatelja u BiH za navedeni period. Detaljna pojašnjenja svih oblasti koje su obuhvaćene u ovom dokumentu se mogu naći u Ekonomskim trendovima BiH koje publikuje Direkcija, kvartalno – četiri puta godišnje, te redovno dostavlja Vijeću ministara i Parlamentu BiH.

* * *

Kratkoročni indikatori ukazuju da je BiH u prvom tromjesečju 2014. godine ostvarila znatno intenzivniji ekonomski rast u poređenju sa prethodnom godinom. Rast je bio nošen povećanjem proizvodnje i izvoza s jedne, te domaće tražnje (i uvoza) s druge strane. Naime, nominalni rast robnog izvoza od 6% je u velikoj mjeri potakao značajno povećanje prerađivačke industrije od 10,6%.

Istina, ovo je donekle neutralisano smanjenjem proizvodnje električne energije od 13,3% tako da je industrijska proizvodnja ostvarila znatno niži rast od 4,6%. U isto vrijeme, realno povećanje primanja zaposlenih od 4,1% (kao rezultat rasta broja zaposlenih od 1,4% i realne plate od 2,6%) ukazuje na značajno poboljšanje raspoloživog dohodka građana u 2014. godini.

Važnu ulogu ovdje je odigrala i deflacija od 1,6% kojom je znatno podignut realni rast plata. Kupovnu moć građana je dodatno podstakao i rast (stanja) kredita stanovništvu od 5,4%. Sve ovo je po svemu sudeći dovelo i do realnog rasta prometa trgovine na malo od približno 2% (deflacija je i ovdje značajno podigla realni rast).

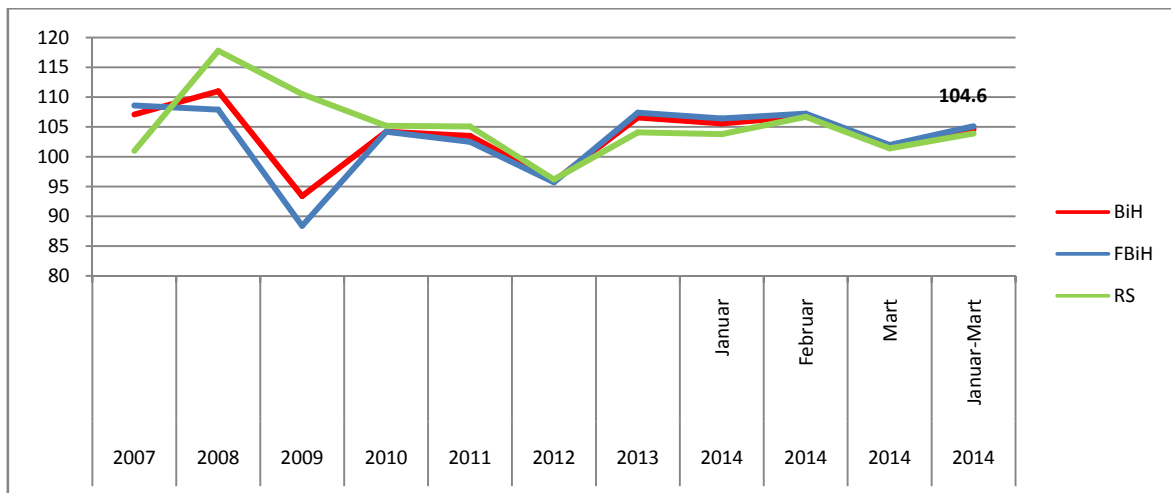
Na mogući rast investicija u prvom kvartalu ukazuje snažan rast građevinskih radova u RS od 19,5% (g/g), te znatno skromniji rast u FBiH (3,5%). Ovakav rast domaće tražnje je doveo do povećanja vrijednosti robnog uvoza od 5,5% čime je vanjskotrgovinski deficit roba povećan za 4,7%. Tako je pokrivenost uvoza izvozom (56,7%) ostala približno na nivou prethodne godine. Ovakva kretanja ekonomskog rasta su generalno u skladu sa očekivanjima prije svega obzirom na očekivani napredak situacije u okruženju. Ipak, smanjenje prerađivačke industrije u martu u odnosu na februar od 2,8%, te deflacija u prvom tromjesečju ukazuju na oprez za naredni period.

1. Realni sektor

1.1. Industrijska proizvodnja u BiH

Nakon 2013. godine kada je BiH zabilježila relativno solidan rast fizičkog obima industrijske proizvodnje čini se da je pozitivan trend rasta nastavljen i tokom prvog kvartala 2014. godine. Naime, prema preliminarnim podacima BHAS-a za period januar-mart 2014. godine u BiH registrirano je povećanje fizičkog obima industrijske proizvodnje od 4,6% u odnosu na isti period prethodne godine. Posmatrano po sektorima najznačajniji doprinos rastu ostvaren je u domenu bh. prerađivačke industrije gdje je zahvaljujući povećanju izvozne tražnje ostvaren rast proizvodnje od 10,6%. Pored prerađivačke industrije pozitivna stopa rasta proizvodnje od oko 5% ostvarena je i u sektoru rudarstva. S druge strane u sektoru za proizvodnju električne energije u poređenju sa prvim kvartalom prethodne godine zabilježeno je smanjenje proizvodnje od oko 13%.¹Ovo smanjenje proizvodnje električne energije u BiH posljedica je nešto slabije proizvodnje u hidroelektranama kao i prilično visoke osnovice iz prethodne godine. Ako se industrijska proizvodnja posmatra po entitetima evidentno je da su oba entiteta ostvarila kvartalno povećanje fizičkog obima proizvodnje sa registriranim stopama rasta od 5,1% u FBiH odnosno 3,9% u RS-u.²

Grafikon 1: Industrijska proizvodnja u BiH

Izvor: BHAS, FZZS FBiH, RZSRS

1.2. Tržište rada u BiH

Broj zaposlenih lica u BiH u februaru 2014. godine je iznosio 693,4³ hiljada, što je za 1,7% više u odnosu na isti mjesec 2013. godine. Najznačajniji porast broja zaposlenih u februaru u odnosu na isti mjesec 2013. godine je u područjima prerađivačke industrije, ostalih uslužnih djelatnosti, prevoza i skladištenja, djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane. Ipak, smanjenje broja zaposlenih je još uvijek izraženo u pojedinim područjima djelatnosti, a naročito u trgovini na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala. Administrativna stopa nezaposlenosti u BiH u februaru

¹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, "Indeks obima industrijske proizvodnje za mart 2014. godine", 29.04.2014. godine.

² FZZS i RZSRS, mjesečna saopštenja industrijske proizvodnje za mart 2014.

³ Privremeni podatak. Izvor: BHAS

2014. godine je iznosila 44,5%⁴. Broj nezaposlenih lica u BiH u martu 2014. godine je smanjen za 0,2% g/g, i iznosio je 552,5 hiljada.

Prosječna neto plata u BiH u februaru 2014. godine je iznosila 822 KM i nominalno je veća za 0,8% g/g. I pored toga, u pojedinim područjima djelatnosti je registrovano smanjenje plata pri međugodišnjem poređenju. Najzapaženije smanjenje neto plata u februaru 2014. godine u odnosu na isti mjesec 2013. godine je u područjima umjetnosti, zabave i rekreacije, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, prevoza i skladištenja, te ostalih uslužnih djelatnosti. Prosječna penzija u BiH u martu 2014. godine je iznosila 352⁵ KM i veća je nominalno za 4,6% u odnosu na isti mjesec 2013. godine. Minimalne penzije u martu su iznosile 169,3 KM u RS i 326,2 KM u FBiH.

Tabela 1: Osnovni indikatori tržišta rada u BiH⁶

Period	Broj zaposlenih lica u BiH	Broj nezaposlenih lica u BiH	Prosječna neto plata u BiH (KM)	Prosječna penzija u BiH (KM)
IV 2013.	686.066	552.461	827	337
I 2014.	692.283	557.314	838	352
II 2014.	693.416	556.892	822	352
III 2014.	-	552.452	-	352
Stope rasta g/g				
IV 2013.	-0,1%	1,7%	0,1%	0,1%
I 2014.	1,1%	0,5%	1,1%	4,6%
II 2014.	1,7%	0,4%	0,8%	4,6%
III 2014.	-	-0,2%	-	4,6%

Izvor: BHAS, Entitetski zavodi za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje BD, penzioni fondovi u BiH

2. Javne finansije

2.1. Indirektni porezi u BiH

Jačanje ekonomskog rasta, rast uvoza, te skroman rast povrata su ponajviše doveli do povećanja sredstava na JR UIO raspoloživih za budžete od 8,1% u prvom kvartalu 2014. S druge strane, negativan efekat na prihode je imala deflacija (1,6%) kojom se umanjena poreska osnovica prije svega PDV-a. Iako je ovo značajan napredak nakon dvije godine negativnog rasta, skok obaveza izmirivanja vanjskog duga od 51% je na žalost u velikoj mjeri opteretio raspodjelu sa JR. Tako da su preostali budžetski prilivi nakon servisiranja rasli za svega 3,8% (g/g). Drugim riječima, čak 12,6% sredstava namijenjenih budžetima se automatski preusmjerava na servisiranje duga. Na poseban oprez upućuju poreske prijave prema kojima PDV bilježi blago smanjenje od 0,3% što je potpuno suprotno u odnosu na neto prihode od PDV koji bilježe rast od 9,5%. Ovo ukazuje na značajan porast poreskih kredita obveznika, ali i na moguće intenziviranje povrata PDV-a u narednom periodu. U svakom slučaju, ovdje je potrebna posebna pažnja obzirom da je u prvom tromjesečju PDV činio 6/7 ukupnog rasta neto prihoda od indirektnih poreza.

⁴ Administrativna stopa nezaposlenosti je izračunata kao odnos broja nezaposlenih lica i ukupne radne snage u BiH.

⁵ Prosječna penzija u BiH je izračunata na osnovu entitetskih nivoa penzija ponderisanih odnosom ukupnog broja penzionera u svakom od bh. entiteta.

⁶ Podatak o broju zaposlenih i neto platama za mart 2014. godine nije bio objavljen u periodu pripreme Informacije.

Tabela 2: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza

	2013. Strukt.	2011	2012	2013	2014 Jan-mar	2014		
						jan	feb	mar
Bruto prihodi - prikupljeno	100,0	6,3	-0,1	0,2	6,1	-2,3	16,8	5,4
Povrati	16,9	21,2	0,2	12,8	1,9	-5,0	-0,3	11,4
Neto prihodi - prikupljeno	83	4,0	-0,1	-2,1	7,1	-1,7	21,2	4,0
PDV	53	5,0	0,5	-1,9	9,5	1,9	22,5	5,6
Carine	4	-7,4	-18,5	-5,6	12,8	2,1	26,1	9,6
Akcize	22	7,9	2,8	-2,5	4,2	-2,3	12,9	5,1
Putarine	5	-5,3	-1,3	-0,1	12,7	9,5	22,7	7,2
Ostali prihodi	0	-2,7	-1,7	1,9	-2,7	9,8	10,7	-18,5
Neusklađeni prihodi	0	-67,2	-70,4	99,9	-79,8	-100,0	99,1	-100,0
Raspoloživo za raspodjelu	100,0	6,3	0,0	0,1	6,6	-2,5	15,7	8,0
Minimalne rezerve	17,1	20,7	0,2	12,6	0,6	-4,8	-0,1	6,8
Budžeti	82,9	4,1	-0,1	-2,1	8,1	-2,0	19,9	8,3
Servisiranje vanjskog duga	11,6	12,9	37,2	47,5	50,9	59,5	19,4	56,0
FBiH	7,5	12,5	37,8	51,0	47,9	70,7	22,9	48,7
RS	4,0	13,7	36,1	41,1	56,5	44,5	14,5	70,9
BD	0,0	-3,2	19,7	474,5	0,0	0,0	0,0	1,0
Raspodjeljeno nakon servisiranja vanjskog duga	71,3	3,5	-2,8	-7,2	3,8	-4,2	19,9	-3,2
Institucije BiH	12,7	0,0	8,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
FBiH	37,2	3,2	-6,0	-7,7	5,6	-4,6	25,2	-2,3
RS	18,9	5,9	-2,8	-11,0	2,4	-6,1	23,5	-9,2
BD	2,4	4,9	-1,5	-2,9	9,7	-2,5	24,3	10,2

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje

Rast (g/g) u % ako nije drugačije naznačeno

2.2. Prihodi od direktnih poreza i doprinosa u BiH

Indirektni porezi, doprinosi, te ostale takse, kazne i naknade su takođe zabilježili rast na nivou BiH od 6,6% u prvom tromjesečju 2014 godine. Najzaslužniji za to je bio godišnji rast prihoda od doprinosa (3,7%), te ostalih taksi, kazni i naknada (25,2%) i to kao rezultat povećanja u oba entiteta. Prio tome su takse kazne i naknade su ostvarile veoma značajan rast od 40,9% u RS.

Tabela 3: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i sl

Naziv prihoda	FBiH jan-mar			RS jan-mar			BiH jan-mar		
	miliona KM		rast u	miliona KM		rast u	miliona KM		rast u
	2013	2014	%	2013	2014	%	2013	2014	%
Direktni porezi	140,8	148,8	5,6	111,0	114,1	2,9	251,8	262,9	4,4
Porez na dohodak	66,4	69,4	4,5	59,6	56,8	-4,6	125,9	126,2	0,2
Porez na dobit	50,6	53,6	5,8	45,6	52,3	14,6	96,2	105,9	10,0
Porezi građana	23,5	25,4	8,4	3,4	2,5	-27,0	26,9	27,9	3,9
Ostali porezi	0,3	0,3	8,5	2,4	2,5	6,4	2,7	2,9	6,6
Ostale takse, kazne i naknade	105,5	121,4	15,1	68,6	96,6	40,9	174,1	218,0	25,2
Doprinosi	627,3	650,2	3,6	294,3	305,2	3,7	921,6	955,4	3,7
PIO	345,7	358,6	3,7	161,1	171,6	6,5	506,8	530,1	4,6
Zdravstvo	252,9	261,4	3,4	112,1	112,1	0,0	364,9	373,5	2,3
Nezaposleni	28,7	30,2	5,1	8,2	8,3	2,3	36,9	38,6	4,5
Dječija zaštita			-	12,0	12,3	2,4	12,0	12,3	2,4
Zapošljavanje invalida			-	0,9	0,9	-1,4	0,9	0,9	-1,4
UKUPNO	873,6	920,4	5,3	473,8	516,0	8,9	1.347,4	1.436,3	6,6

Izvor: Poreska uprava RS i Poreska uprava FBiH

3. Cijene, monetarni i finansijski sektor

3.1. Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)

U BiH je u martu 2014. godine zabilježena deflacija od 1,6% g/g. Najznačajnija smanjenja cijena su u odjeljcima hrane i bezalkoholnih pića, stanovanja, vode, el. energije, plin i dr. energenata, prevoza, zdravstva, odjeće i obuće, te namještaja, kućanskih uređaja i redovnog održavanja kuće (tabela ispod). Jedini odjeljak CPI indeksa koji bilježi brži međugodišnji rast cijena u BiH u posmatranom mjesecu je alkoholna pića i duvan, zbog povećanja akciza na cigarete.⁷

Tabela 4: Indeksi potrošačkih cijena pojedinih odjeljaka – poređenje g/g (isti period prethodne godine)

Odjeljci	2013.	I 2014.	II 2014.	III 2014.	I-III 2014.
Hrana i bezalkoholna pića	100,0	96,0	95,8	95,8	95,9
Stanovanje, vodosnab., el. energ., plin i dr. energenti	100,8	99,9	99,9	99,9	99,9
Prevoz	98,9	99,4	98,5	98,4	98,8
Zdravstvo	98,3	99,4	99,4	99,7	99,5
Odjeća i obuća	91,0	94,8	95,0	94,7	94,8
Namještaj, kućanski uređaji i redovno održavanje kuće	100,1	99,5	99,5	99,5	99,5
Alkoholna pića i duvan	106,4	105,8	105,9	105,6	105,8
CPI ukupan indeks	99,9	98,5	98,4	98,4	98,4

Izvor: BHAS

3.2. Monetarni agregati

U prvom kvartalu 2014. godine depoziti koji ulaze u novčanu masu, kao i gotovina izvan banaka nastavili su pozitivan godišnji rast iz prethodne godine, pa je tako ukupna novčana masa u promatranom razdoblju dosegla iznos od 16,2 mlrd. KM. Zabilježena stopa rasta iznosila je 6,8% g/g.

Tabela 5: Monetarni agregati (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Razdoblje	Pričuvni novac (M0)	Gotovina izvan banaka	Prenosivi depoziti u dom. valuti	Transakcijski novac (M1)	Ostali depoziti u dom. valuti	Prenosivi depoziti u inozemnoj valuti	Ostali depoziti u inozemnoj valuti	Kvazi novac (QM)	Novac u širem smislu (M2)
1	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10=7+8+9	11=6+10
01.2014.	6.277	2.491	4.112	6.603	3.065	1.150	5.237	9.452	16.056
02.2014.	6.336	2.555	4.062	6.617	3.073	1.267	5.230	9.570	16.187
03.2014.	6.307	2.542	4.123	6.665	3.086	1.155	5.248	9.489	16.155
Stope rasta g/g									
01.2014.	9,6%	6,6%	10,1%	8,7%	14,9%	6,4%	3,9%	7,6%	8,0%
02.2014.	10,2%	8,3%	9,1%	8,8%	14,6%	18,3%	4,0%	9,0%	8,9%
03.2014.	11,8%	5,8%	7,4%	6,8%	13,6%	8,8%	2,8%	6,8%	6,8%

Izvor: CBBiH

⁷ Prema Odluci Uprave za indirektno oporezivanje o utvrđivanju posebne i minimalne akcize na cigarete za 2014. godinu posebna akciza na cigarete se uvećava na 0,90 KM za pakovanje cigareta od 20. komada, a minimalna akciza iznosi 2,09 KM za pakovanje cigareta od 20. komada.

Također, zahvaljujući rastu prosječnih obveznih pričuva banaka, kao i gotovini izvan monetarnih vlasti i pričuvni novac bilježi pozitivan rast. Na kraju prvog kvartala pričuvni novac iznosio je 6,3 mlrd. KM i veći je za 11,8% u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Budući da je rast pričuvnog novca nešto brži od rasta ukupne novčane mase, multiplikacija novca bila je nešto usporenija poredеći s istim razdobljem prošle godine i iznosila je 2,56.

3.3. Prosječna obvezna pričuva

Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH za prvi kvartal 2014. godine iznosio je 3,4 mlrd. KM. Prosječne obvezne pričuve u promatranom razdoblju iznosile su 1,3 mlrd. KM, a višak iznad obvezne pričuve 2,0 mlrd. KM. Prosječna stopa obvezne pričuve iznosila je 8,6%, dok je implicitna stopa obvezne pričuve iznosila 21,3%.

Tabela 6: Prosječna obvezna pričuva (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Razdoblje	Osnovica za obračun obv. pričuve	Prosječne obvezne pričuve	Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CB	Razlika	Stopa obvezne pričuve	Implicitna stopa obvezne pričuve
1	2	3	4	5=4-3	6	7
01.2014.	15.706,9	1.343,4	3.412,4	2.069,0	8,6%	21,7%
02.2014.	15.695,9	1.342,4	3.403,2	2.060,8	8,6%	21,7%
03.2014.	15.739,9	1.346,9	3.351,9	2.004,9	8,6%	21,3%
Stopa rasta g/g						
01.2014.	5,3%	6,0%	13,8%	19,5%	-	-
02.2014.	5,3%	5,9%	14,0%	20,0%	-	-
03.2014.	5,7%	6,5%	13,9%	19,4%	-	-

Izvor: CBBiH

3.4. Devizne pričuve Centralne banke BiH

Bruto devizne pričuve na kraju prvog kvartala 2014. godine iznosile su 7,0 mlrd. KM i veće su za 9,8% g/g. Investicije u vrijednosne papire povećale su svoje učešće u deviznim pričuvama na 74,8%, a smanjeno je učešće depozita kod nerezidentnih banaka na 21,6%. Ostale stavke u strukturi deviznih pričuva imaju malo učešće: zlato (2,5%), inozemna valuta u trezoru CBBiH (1,0%) i specijalna prava vučenja (SDR) 0,04%.

Tabela 7: Devizne pričuve (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Razdoblje	Zlato	Držanje SDR	Inozemna valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Investicije u vrijednosne papire	Bruto devizne pričuve	Neto devizne pričuve	Monetarna pasiva	Neto inozemna aktiva CB
1	2	3	4	5	6	7	8=2+...7	10	11	12=10-11
01.2014.	172,0	96,2	119,7	2.469,4	0,0	4.165,9	7.023,2	7.022,2	6.568,9	453,3
02.2014.	182,3	2,6	57,6	1.976,5	0,0	4.727,9	6.946,8	6.944,7	6.483,6	461,1
03.2014.	175,2	2,6	72,6	1.504,4	0,0	5.199,0	6.953,8	6.952,1	6.489,0	463,1
Stopa rasta g/g										
01.2014.	-25,4%	2086,4%	207,7%	44,6%	-	-4,2%	11,0%	11,0%	12,3%	-5,0%
02.2014.	-19,5%	23,8%	2,1%	11,5%	-	9,5%	8,9%	8,9%	10,3%	-7,7%
03.2014.	-25,2%	23,8%	-3,1%	-33,2%	-	38,1%	9,8%	9,8%	11,7%	-10,5%

Izvor: CB BiH

3.5 Depoziti

Ukupni depoziti u prvom kvartalu 2014. godine iznosili su 14,4 mlrd. KM i zabilježili su stopu promjene od 7,1% g/g. Najveći doprinos rastu ukupnih depozita dali su depoziti sektora stanovništva koji i čine najveći dio ukupnih depozita (58,9%). Detaljan pregled iznosa depozita po sektorima, kao i godišnje stope promjene dani su u tabeli ispod⁸.

Tabela 8: Kretanje depozita (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Godina	Mjesec	Ukupni depoziti	Depoziti stanovništva	Depoziti nefinancijskih poduzeća	Depoziti opće vlade	Ostali
2014.	01.	14.329,2	8.435,7	3.502,2	1.199,6	1.191,6
2014.	02.	14.445,8	8.449,2	3.482,3	1.288,2	1.226,1
2014.	03.	14.427,8	8.495,3	3.471,2	1.272,9	1.188,4
Stopa rasta g/g						
2014.	01.	7,8%	9,7%	8,1%	-6,3%	9,8%
2014.	02.	8,8%	8,3%	9,7%	5,7%	13,5%
2014.	03.	7,1%	7,8%	6,0%	6,5%	6,3%

Izvor: CBBiH

3.6 Krediti

Ukupni krediti plasirani domaćim sektorima iznosili su 16,6 mlrd. KM i zabilježili su stopu promjene od 3,8% g/g. Kao i na strani depozita, najveći doprinos rastu ukupnih kredita dali su krediti plasirani sektoru stanovništva. Međutim, krediti plasirani sektoru nefinancijskih poduzeća i dalje imaju najveće učešće u ukupnim kreditima (50,9%). Zatim slijede krediti dani sektoru stanovništva (43,0%), općoj vladi (5,6%), te ostali (0,5%).

Tabela 9: Kretanje kredita (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Godina	Mjesec	Ukupni krediti	Kreditu stanovništvu	Kreditu nefinancijskim poduzećima	Kreditu općoj vladi	Kreditu ostalim sektorima
2014.	01.	16.375,7	7.053,7	8.330,3	903,3	88,5
2014.	02.	16.516,4	7.067,4	8.441,0	921,6	86,2
2014.	03.	16.624,1	7.152,8	8.453,6	929,6	88,2
Stopa rasta g/g						
2014.	01.	3,2%	4,5%	1,7%	8,2%	-0,6%
2014.	02.	3,8%	4,7%	2,5%	10,5%	-3,4%
2014.	03.	3,8%	5,4%	2,0%	11,2%	-16,6%

Izvor: CBBiH

⁸ Sektor nefinancijskih poduzeća čine nefinancijska javna i privatna poduzeća. Sektor opće vlade čine sve razine vlada u BiH. Za potrebe izrade Informacije ostali sektor čine: ostale finansijske institucije, neprofitne organizacije i ostali.

3.7. Berze u BiH

Na „Sarajevskoj berzi“ („SASE“) u mjesecu martu 2014. godine ostvaren je promet u iznosu 57,1 miliona KM što čini 65% od ukupnog ostvarenog prometa na berzama u BiH u ovome mjesecu. Promet na „SASE“ u mjesecu martu je veći 36,7% puta odnosu na promet u istom mjesecu u 2013. godini.

Na „Banjalučkoj berzi“ („BLSE“) u mjesecu martu 2014. godine ostvaren je promet u iznosu od 30,7 miliona KM što čini 35% od ukupnog prometa ostvarenog na berzama u BiH u ovome mjesecu. Promet na „BLSE“ je manji za 55,6% u odnosu na promet u istome mjesecu prošle godine. Ukupan promet u mjesecu martu na obje berze („SASE“ i „BLSE“) u iznosu od 87,8 miliona KM bilježi pad od 20,9% poredeći sa vrijednostima u istom periodu 2013. godine.

Tabela 10: Promet (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Mar-12	29.098.085,78	33.815.777,95	62.913.864
Mar-13	41.855.902,67	69.104.746,23	110.960.649
Mar-14	57.074.967,61	30.706.272,49	87.781.240

Izvor: „SASE“ i „BLSE“

Na Sarajevskoj berzi („SASE“) u prvome kvartalu 2014. godine ostvaren je ukupan promet u iznosu od 103,35 miliona KM što čini 57,1% od ukupnog ostvarenog prometa na BiH berzama. Dio prometa u iznosu od 59,8 miliona KM je ostvaren primarnom emisijom trezorskih zapisa FBiH. Promet na „SASE“ u prvome kvartalu bilježi rast od 53,4% odnosu na promet u istom mjesecu u 2013. godini.

Na Banjalučkoj berzi („BLSE“) u prvom kvartalu 2014. godine ostvaren je ukupan promet u iznosu od 77,6 miliona KM što čini 42,9% od ukupnog prometa ostvarenog na BiH berzama. Od ovoga iznosa 48,8 miliona KM se odnosi na primarnu emisiju trezorskih zapisa RS. Promet na „BLSE“ bilježi pad od 38,2% u odnosu na isti period prošle godine. Ukupan promet u prvome kvartalu na obje berze (Sarajevskoj i Banjalučkoj) u iznosu od 180,98 miliona KM bilježi pad od 6,2% poredeći sa vrijednostima u istom periodu 2013. godine.

Tabela 11: Promet (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
1K-12	60.665.462,78	43.548.665,32	104.214.128,10
1K-13	67.376.774,82	125.570.237,05	192.947.011,87
1K-14	103.347.205,60	77.634.111,55	180.981.317,15

Izvor: „SASE“ i „BLSE“

Poredeći vrijednosti kapitalizacije na „Sarajevskoj berzi“ („SASE“) u mjesecu martu 2014. godine sa vrijednostima u mjesecu martu 2013. godine zabilježen je minimalan pad od 0,15%, dok kapitalizacija na „Banjalučkoj berzi“ („BLSE“) u mjesecu martu 2014. godine bilježi pad od 2% u poređenju sa vrijednosti u mjesecu martu 2013. godine. Vrijednost ukupne kapitalizacije na obje berze („SASE“ i „BLSE“) u martu 2014. godine bilježi pad od 1% u odnosu na vrijednosti u mjesecu martu 2013. godine.

Kapitalizacija u mjesecu martu 2012, 2013 i 2014. godine je iznosila:

Tabela 12: Kapitalizacija (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Mar-12	4.017.815.094,80	3.712.093.351,82	7.729.908.446,62
Mar-13	4.341.134.931,22	4.098.665.730,77	8.439.800.661,99
Mar-14	4.334.785.358,38	4.018.256.998,16	8.353.042.356,54

Izvor: „SASE“ i „BLSE“

4. Vanjski sektor

Tokom prvog kvartala 2014. godine vrijednost ukupnog bh. izvoza iznosila je 2 milijarde 56 milijuna KM, što predstavlja povećanje od 6% u odnosu na isti period prethodne godine. S druge strane vrijednost ukupnog bh. uvoza iznosila je 3 milijarde 626 milijuna KM i u odnosu na prvi kvartal 2013. godine uvećana je za 5,5%. Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 56,7%, dok je vanjskotrgovinski robni deficit iznosio 1 milijardu 570 miliona KM. Izvoz na tržište zemalja EU iznosio je 1 milijardu 527 miliona KM, što je povećanje od 5,4% u odnosu na prvi kvartal 2013. godine, dok je uvoz iznosio 2 milijarde 157 miliona KM, što je za 6,3% više u odnosu na isti period prethodne godine. Tako je pokrivenost uvoza izvozom u trgovinskoj razmjeni sa EU tokom prvog kvartala 2014. godine iznosila 70,8%.

Posmatrajući strukturu robne razmjene po najznačajnijim uvoznim i izvoznim stavkama za prvi kvartal 2014. godine vidljivo je da su mineralne tvari gdje su najznačajnija nafta i naftni derivati; mašine i aparati; bazni metali; te prehrana dominirali na strani uvoza, dok su najznačajnije izvozne kategorije bazni metali gdje kao i kod uvoza dominiraju aluminij, željezo i čelik, te njihovi proizvodi; rezervni dijelovi za autoindustriju; razni gotovi proizvodi kao što su namještaj, odjeća i obuća.

Bosna i Hercegovina je tokom prvog kvartala 2014. godine uvezla 477,4 miliona KM nafte i naftnih derivata, u odnosu na isti period prošle godine, što predstavlja smanjenje uvoza ove vrste proizvoda za oko 13,6%.

Vrlo značajno mjesto po vrijednosti uvoza zauzimaju mašine, aparati i mehanički uređaji čiji je uvoz u prvom kvartalu 2014. godine iznosio 522 miliona KM. U odnosu na isti period prošle godine, uvoz mašina porastao je za 25%, dok je s druge strane izvoz mašina rastao po stopi od 19,7%.

Značajan udio u strukturi bosanskohercegovačkog uvoza zauzimaju prehrambene prerađevine kojih je u periodu januar-mart 2014. godine uvezeno u iznosu od 287,5 miliona KM, i u odnosu na isti period 2013. godine primjetan je pad od 9,5%.

Značajan uvoz ostvaren je u kategoriji hemijskih proizvoda u iznosu od 462,7 miliona KM i u poređenju sa prvim kvartalom 2013. godine, primjetan je rast uvoza ove kategorije proizvoda od 10,7%. Izvoz hemijskih proizvoda je iznosio 124 miliona KM što predstavlja povećanje od 8,3%.

Sljedeća značajna uvozna stavka su bazni metali kojih je BiH u periodu januar-mart 2014. godine uvezla u vrijednosti od 329,3 miliona KM. Od baznih metala najviše su se uvozili željezo i čelik, njihovi proizvodi, te aluminij i proizvodi od aluminijskih legura. Tako je u poređenju sa istim periodom prethodne godine uvoz ove kategorije proizvoda u BiH uvećan za 13,8%. S druge strane vrijednost izvoz baznih metala tokom prvog kvartala 2014. godine iznosio je 407,7 miliona KM što predstavlja smanjenje od oko 8% u odnosu na isti period prethodne godine.

U kategoriji raznih proizvoda gdje dominantnu ulogu ima namještaj tokom prvog kvartala 2014. godine ostvarena je vrijednost izvoza od 246,4 miliona KM, što predstavlja povećanje od 13,6% u odnosu na isti period prethodne godine. Međutim, bitno je spomenuti da je proizvodnje namještaja u BiH u usponu i za očekivati je veći izvoz u narednom periodu, a samim time i korigovanje stope rasta izvoza s obzirom da namještaj ostvaruje značajan udio ukupnog izvoza BiH. Izrazito viska osnovica iz prethodne godine, te pad proizvodnje u hidroelektranama tokom prvog kvartala 2014. godine rezultirao je kvartalnim padom izvoza električne energije od oko 27,5% čija ukupna vrijednost je iznosila 100,9 miliona KM.

Tabela 13: Vanjskotrgovinski promet

u 000 KM	Januar - Mart 2013	Januar – Mart 2014	Promjena 2014/2013
IZVOZ	1.939.409	2.055.955	6%
UVOZ	3.438.095	3.625.721	5,5%
TRGOVINSKI DEFICIT	-1.498.686	-1.569.766	4,7%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

5. Strane direktne investicije

Prema revidiranim podacima Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH strana direktna ulaganja (SDU) u prvom kvartalu 2014. godine iznosila 32,03 miliona KM što je manje za 67,5% nego u istim periodu u prošloj godini.

Tabela 14: Ulaganja po kvartalima u 2012.,2013. i 2014. godini

U milionima KM	K1	K2	K3	K4
2012	-4,98	309,27	78,96	47,10
2013	98,51	63,55	27,38	94,42
2014	32,03			

Izvor: „MOFTER“

Najveća ulaganja u ovome periodu su od strane „UniCredit Leasing“ d.o.o. Sarajevo, "NLB Leasing" d.o.o. Sarajevo.

Od događaja koji će imati utjecaja na strane direktne investicije, treba spomenuti da je 28.03.2014. godine agencija za ocjenu kreditnog rejtinga „Standard & Poor’s“ potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B sa stabilnim izgledima“.

Nakon rasprave na sjednici, Vijeće ministara je usvojilo sljedeće

ZAKLJUČKE

1. Iz svega navedenog u Informaciji, a posebno na osnovu ostalih raspoloživih podataka, može se zaključiti da su kretanja u bh. ekonomiji u prvom kvartalu 2014. godine bila pozitivnija u odnosu na prethodnu godinu, ali da, zbog trendova koji ukazuju na skroman ekonomski rast u okruženju, smanjenje prerađivačke industrije u BiH (mart na februar), te deflacije u BiH u prvom tromjesečju, potrebno je poduzeti mjere i aktivnosti koje će poboljšati stanje u ekonomiji BiH.
2. Vijeće ministara će poduzeti sve potrebne mjere i aktivnosti iz svoje nadležnosti na promociji i privlačenju investicija, podršci izvozu, zapošljavanju radi poboljšanja stanja u gospodarstvu u BiH.
3. Vijeće ministara je primilo Informaciju k znanju.